

Ліна Костенко про Василя Цвіркунова: «Я зустріла Людину, якої чекала моя душа. Я його зразу впізнала...»

ІСТОРІЯ НОМЕРА Хто він — останнє кохання знаменитої поетеси, якому присвятила рядки «спини мене отямся і отям / така любов буває раз в ніколи?»

с. 2–5 »

ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

volyn.com.ua

19 березня 2020 року №3(17) Ціна 10 грн

Фото day.kyiv.ua.

Фото з родинного архіву Івanni КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ.

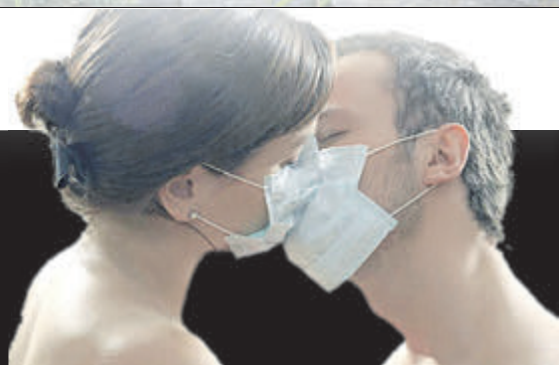
Іванна Климпуш-Цинцадзе:
«Місце моєї сили — на порозі хати бабці та дідуся. Там струменить така любов!»

● **ОСОБИСТІТЬ** «Два роки тому в архіві СБУ я вперше побачила справу «ворога народу» — мого дідуся, і там були його листи до бабусі. Він так ніжно до неї звертався: «Дорогенька моя Лізонько», «Панно Лізо»...» с. 13–16 »

● **ВАЖЛИВО!**

Пам'ятайте: захисна маска не врятує під час поцілунку від коронавірусу

с. 8 »

«Мені страшно признатися: я щаслива.
Минають роки, а ти мені люб».

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

Ліна Костенко про Василя Цвіркунова: «Я зустріла Людину, якої чекала моя душа. Я його зразу впізнала...»

● **ІСТОРІЯ НОМЕРА** Хто він — останнє кохання знаменитої поетеси, якому присвятила рядки «спини мене отямся і отям / така любов буває раз в ніколи?»

Сьогодні, 19 березня, улюбленій мільйонами Ліні Костенко — 90 років. Її вірші уже шість десятиліть вивчають напам'ять закохані і розбирають на цитати журналісти та педагоги. А кому належало серце поетеси, кому присвячувала такі трепетні рядки?

— ...**Т**и рідко говориш про своє особисте життя... — таке запитання у книзі Івана Дзюби «Є поети для епох» (Київ, видавництво «Либідь», 2011) поставила Ліні Василівні її донька — письменниця, філолог-рекладач, культуролог Оксана Пахльовська.

— А навіщо про нього говорити? Його треба мати. У мене довго не складалось, а вже як склалось — я була дуже щаслива. В найтяжчі роки, в найскрутніших ситуаціях біля мене був справжній чоловік, лицар. Я думаю, що це рідкісне щастя. Ми з Єжи розстались без конфліктів (Єжи-Ян-Станіслав Пуца-Пахльов-

ський — польський письменник-мариніст і журналіст — перший чоловік Ліни Костенко, у шлюбі з яким вона народила доньку Оксану. — Ред.). Просто я не захотіла переїхати назавжди до Польщі, а він, польський письменник, не зміг би жити тут. Ми бачилися дедалі рідше, і наші дороги розійшлись. Він пішов у кругосвітні морські плавання. А я зустріла Людину, якої чекала моя душа. Ще з перших моїх віршів, пам'ятаєш? — «Темнооким чудесним гостем / я чекала тебе з доріг». Я його зразу впізнала. Дуже щаслива, що він (Василь Васильович Цвіркунов. — Ред.) став тобі добрим батьком. Ти ж знаєш, що він тебе не менше любив, ніж нашого сина Василя. Його безконечно поважала моя мама. Був напрочуд інтелігентною Людиною. У нього було органічне відчуття культури. Він дуже багато зробив для українського кінематографа, з ним пов'язаний найвищий його злет у ті ж шістдесяті...»

Тож у сьогоднішньому номері — розповідь про Василя Цвіркунова (с. 4—5).

«Ти моє перше кохання. Останнє уже було...»

● Про чотири яскравих захоплення поетеси

Микола РУДЕНКО (1920–2004). Письменник, філософ, засновник Української Гельсінської спілки. Вони познайомились у літературній студії Київського педагогічного інституту. Саме Руденко вмовив дівчину писати рідною мовою. Але він був одружений і мав дітей, тому Ліна Костенко вирішила утекти від першого бурхливого заціпення коханням і перейшла навчатись до Московського літературного інституту ім. М. Горького, де й зустріла Єжи-Яна Пахльовського.

фото uaistory.com

Єжи ПАХЛЬОВСЬКИЙ (1930–2012). Польський письменник-мариніст, журналіст. Вони побачилися у перший день, коли Ліна поселялася жити в гуртожиток Московського літературного інституту. «Згорі по сходах — очевидно, з бібліотеки — спускався хлопець скандинавського типу зі стосом книжок під пахвою — це був твій майбутній батько Єжи-Ян-Станіслав Пуца-Пахльовський» (з книги Івана Дзюби «Є поети для епох»). Їхнім почуттям Костенко присвятила ці рядки:

*Ця любов була схожа
на таїнство перших причасть.
Кожен ранок був ніччю.
Кожна ніч була передоднем.
Кожен день був жагучим чуттям передцасть.
... Якби ти знав, як солодко, нестерпно,
і як спочатку я тебе люблю...*

Аркадій ДОБРОВЛЬСЬКИЙ (1911–1969). Поет, письменник, сценарист (автор культового радянського фільму «Трактористи» — 1936), перекладач. Провів у сталінських таборах понад 20 років. 1959-го влаштувався у сценарному відділі кіностудії ім. Олександра Довженка, де й познайомився з уже розлученою Ліною Костенко. Аркадію Добровольському було 48 років, а Ліні Костенко — 28. Вони разом працювали над кіносценарієм «Перевірте ваші годинники»...

Василь ЦВІРКУНОВ (1917–2000). «...В найтяжчі роки, в найскрутніших ситуаціях біля мене був справжній чоловік, лицар» — ці слова про нього — нарешті омріяне її кохання. Василь Васильович замінив батька її дочці Оксані, вона подарувала йому сина Василя, а нам — нові неймовірні поезії.

фото uamodna.com

фото antiller.com.ua

Якщо в епіграфі до поезії Ліни Костенко ви бачите — В.Ц. — це присвята Василю Цвіркунову (обоє на фото).

«Бути її чоловіком — це передова кожен день»

● **ПОЧУТТЯ СЛАВЕТНИХ** Уродженець запорізького степу Василь Цвіркунов пройшов Фінську і Другу світову війну. У 1942 році під час бою отримав смертельну рану: розвернуло ліву ногу. Його знайшли серед гори трупів. Не вірили, що виживе, тому й не звернули увагу на поранену ногу. Пізніше її ампутували без наркозу. Потім з'ясувалося, що ногу треба одпилати вище — переробили. Так 25-літній молодий красень-спортсмен став інвалідом... Упродовж 1962–1973 років Василь Цвіркунов був директором кіностудії ім. О. Довженка. За одинадцять літ роботи Василю Васильовичу вдалося відродити «українське поетичне кіно», адже за його сприяння у світ вийшли такі фільми: «Тіні забутих предків» Сергія Параджанова, «Криниця для спраглих» Юрія Іллєнка, «Камінний хрест» Леоніда Осики, «Комісари» Миколи Мащенка, «Сон» Володимира Денисенка, «В біл ідуть тільки старики» Леоніда Бикова...

Ганна ЧЕРКАСЬКА,
краєзнавець, вчитель, журналіст, стаття
«Василь Цвіркунов» на сайті uahistory.com

У 1963 році Ліна Костенко познайомилася з Василем Цвіркуновим. Їй — 33, йому — 46. У неї — дочка та Аркадій Добровольський.

У нього — теж сім'я та діти. До того ж до Аркадія Захаровича повернулася дружина Олена з дев'ятирічним сином Максимом. Усі вагалися: що робити? До якого берега пристати?

Ліна Василівна підійшла до Василя Васильовича, взяла під руку — і вони пішли... Крізь зливу еротичних моментів, шалений осуд суспільства, крізь життя.

*Всесвіт. Проблеми. Трагедій поденщина.
А я закохалася. Сказано — жінщина.*

В інтимній ліриці Ліни Костенко передано весь діапазон їхніх почуттів — від карих очей клекоту «до сліз, до лепету». Ліна Костенко віртуозно описує не тільки першу лелітку кохання, а й апофеоз щастя. Лавина почуттів у цьому випадку могутня і сильна. У збірці «Над берегами вічної ріки» (1977) та книзі «Вибране» (1989) поезія «спини мене отямся і отям» не має назви, жодної великої літери, жодного розділового знаку. Це психологічна мінідрама з дванадцяти рядків, спонтанний монолог-боротьба слабкої жінки з шаленою пристрастю. Тут і пік піднесення — і момент зламу, і муки роздумів про наслідки.

*спини мене отямся і отям
така любов буває раз в ніколи
вона промчить над зламаним життям
за нею будуть бігти видноколи
вона ж порве нам спокій до струни
вона ж слова поспалює вустами
спини мене спини і схамену*

ще поки можу думати востаннє
ще поки можу але вже не можу
настал черга й на мою зорю
чи біля тебе душу відморожу
чи біля тебе полум'ям згорю.

І якщо від одруженого Миколи Руденка юна Ліна Костенко врятувалася відстанню та розлукою, то у випадку з Василем Цвіркуновим одним неологізмом «я твоїша» винесла рішення-вирок:

Грішниця я. Полюбила чужого.

Долі моєї пекуча жого!

Буде гроза! Потім буде тиша.

Жінка твоя. Але я твоїша.

Високий красень у високих літах завжди все розумів і був поруч. Він дуже любив роботу дружини і оберігав Лінусеньку від зайвих дзвінків, хоч Ліна Василівна, маючи підвищений відсоток ревності, ретельно допитувала жінок-додзвонювачок. Інвалід без ноги на старенькому «Запорожці» разом із роди-

**Грішниця я. Полюбила чужого.
Долі моєї пекуча жого!
Буде гроза! Потім буде тиша.
Жінка твоя. Але я твоїша.**

ною об'їхав усю Україну, показав її сім'ї, разом вони пізнали країну...

Оксана називала маминого чоловіка Василем Васильовичем, а потім сама запитала, чи можна його називати татом. 28 травня 1969 року народився Василь Васильович Цвіркунов-молодший, згодом — кандидат технічних наук, програміст, живе з родиною у США. Важкий час: двоє безробітних, двоє дітей, аліменти, плата за трикімнатний кооператив — все на одну його платню. Жили скромно, інколи голодували, але вони рухалися далі крізь чорну смугу.

У 1972 році був розсипаний набір її збірки «Княжа гора».

У 1973-му Василя Васильовича позбавили роботи «за власним бажанням». Пленум ЦК рішуче засудив «етнографічні нахили» українського кіно і заходився «наводити лад». Згодом Василь Цвіркунов влаштувався старшим науковим співробітником і завідувачем відділу кінознавства Інституту мистецтвознавства. Із 1987-го викладав у театральному інституті.

Після п'ятнадцяти літ мовчання у 1977 році вийшла друком збірка Ліни Костенко «Над берегами вічної ріки», потім «Маруся Чурай» (1979) та «Неповторність» (1980), за які автор у 1987-му удостоїлася Державної премії імені Тараса Шевченка.

Останні роки життя були важкими: Василь Васильович пережив кілька інсультів, але тримався, як справжній лицар. В останній четвер його оглянула лікарка, сказала: «Який він у вас молодець!». У п'ятницю успішно виступив на конференції в Будинку кіно.

У неділю вранці 82-річний Цвіркунов застряг на півтори години в ліфті. Його забрали в реанімацію. Він помер 20 листопада 2000 року від серцевої недостатності, не дожив до третього тисячоліття 40 днів.

Ліна Василівна визнала: «Це людина, яку ні розлюбити, ні забути неможливо». А народна артистка Раїса Недашківська додала: «Він учинив подвиг! Бути чоловіком Ліни Костенко — це передова кожен день».

● **ДЛЯ ДУШІ**

Поезії Ліни Костенко

«МОЯ ЛЮБОВЕ! Я ПЕРЕД ТОБОЮ...»

Моя любове! Я перед тобою.

Бери мене в свої блаженні сни.

Лиш не зроби слухняною рабою,

не ошукай і крил не обітни!

Не допусти, щоб світ зійшовся клином,

і не приспи, для чого я живу.

Даруй мені над шляхом тополіним

важкого сонця древню булаву.

Не дай мені заплутатися в дрібницях,

не розмінй на спотички доріг,

бо кості перевернуться в гробницях

гірких і гордих прадідів моїх.

І в них було кохання, як у мене,

і від любові тьмарився їм світ.

І їх жінки хапали за стремена,

та що поробиш, — тільки до воріт.

А там, а там... Жорстокий клекий бою

і дзвін мечів до третьої весни...

Моя любове! Я перед тобою.

Бери мене в свої блаженні сни.

* * *

«І ЯК ТЕПЕР ТЕБЕ ЗАБУТИ?»

І як тепер тебе забути?

Душа до краю добрела.

Такої дивної отрути

я ще ніколи не пила

Такої чистої печалі,

Такої спраглої жаги,

Такого зойку у мовчанні,

Такого сяйва навкруги.

Такої зоряної тиші.

Такого безміру в добі!..

Це, може, навіть і не вірші,

А квіти, кинуті тобі.

«... А справжня слава — це прекрасна жінка,
Що на могилу квіти принесе».
(Ліна Костенко).

Удруте навчився ходити, бо мав на кого спертися

Фото Олександра ФІЛЮКА.

● **НЕДУГАМ НАПЕРЕКІВ** Понад 13 років тому Валерій Козак із села Жорнище Ківерцівського району Волині отримав серйозну травму хребта, яка могла довічно прикувати його до інвалідного візка. Стати на ноги вдалося завдяки професіоналізму нейрохірурга, самовідданості дружини Тетяни та власній силі духу

Галина СВИТЛІКОВСЬКА

ЖІНКА, ЯКІЙ СУДИЛОСЯ БУТИ СИЛЬНОЮ

— Я три місяці сиділа у відділенні нейрохірургії біля ліжка Валери, доглядала його. Набридала нашому лікарю Володимир Петровичу Колихану запитаннями, чи буде мій чоловік ходити. Це вже потім, через кілька років, він відповів мені: «Ваш чоловік був у такому стані, що ніхто не міг знати, чи він буде жити...» В усіх реабілітаційних центрах згодом нам казали: «Вам пощастило з нейрохірургом», — згадувала Тетяна Козак.

Трагедія порушила розмірний плин їхнього життя в одну мить. На той час у подружжя було все, що потрібно для щастя. У сім'ї панували злагода і любов. Звели власний дім, стали студентами діти. Валерій повернувся із заробітків, планував, скільки домашніх справ «залатає» привезеними грошми. Побіг увечері на пасовище за конем. Спокійного і слухняного Лиска чоловік ні в чому не звинувачує. Аби скоротити шлях, хотів із ним убрід перейти річку. Потягнув коня за повід. Той став на диби і з розгону гепнув копитами у спину господаря.

— Коли опритомнів, то відразу зрозумів, що нижня частина тіла «відключена». Міг і втопитися, якби люди не побачили, не прибігли. Викликали з Олики «швидку». Фельдшер Ярослав Петрович Лисенко відразу визначив, що зі мною, і повіз у нейрохірургічне відділення Луцької міської лікарні, — підхоплює розповідь Валерій. — Підозри фельдшера там підтвердилися, у мене був перелом хребта, забій спинного мозку, осколки роздроблених хребців вп'ялися, немов голки...

Завідувач нейрохірургічного відділення, кандидат медичних наук, хірург вищої категорії Володимир Петрович Колихан уже й не пам'ятає в деталях тієї операції. Щороку він проводить десятки не менш складних хірургічних втручань. І те, що жодної хвилини не було згаяно, що всі служби в лікарні працювали чітко й оперативно, а хворий уже через годину був на операційному столі, завідувач відділення вважає нормою.

— Операція тривала 4 години. Тоді я ще не усвідомлювала, що нам доведеться пережити. Думала, пройде кілька тижнів і випише-

“
**Потягнув коня за повід.
Той став на диби
і з розгону гепнув
копитами у спину
господаря.**

мося. Але дні йшли за днями, а чоловік був прикутий до ліжка. Лікарі делікатно готували нас до того, що доведеться шукати інвалідний візок. А Валерій і слухати про це не хотів. Я намагалася не показувати, як мені важко і страшно. Лише один раз не стрималася, розридалася. Але не в палаті. У лікарняному парку, щоб чоловік не бачив, — уточнює жінка, якій судилося бути сильною.

Зізнається, що ніколи й на думку не спадало шкодувати себе. Була готова чоловіка й на руках носити, аби тільки жив. І Валерій намагався не падати духом. Навпаки, заряджав своїм оптимізмом усіх хворих у палаті.

Сім'ю Козаків тоді підтримували односельчани. Тетяну Володимирівну, вчительку Жорнищенської школи, три місяці заміняли

Вишитий Валерієм образ Спасителя — оберіг родини Козаків.

на уроках колеги. Сусіди, родичі порали їхнє чималеньке господарство, копали картоплю, буряки. І Валерій, і Тетяна — корінні жорнищенці, їх тут усі знають і поважають, отож, у важку годину люди не тільки співчували, а й допомагали чим могли.

НА ЗНАК ВДЯЧНОСТІ Й ЛЮБОВІ ВИШИВ ДЛЯ ТЕТЯНИ ОБРАЗ СПАСИТЕЛЯ

Мої співрозмовники — вже дідусь і бабуса. І про любов вони не звикли вголос говорити. Розповідають лише про те, як разом уперто намагалися позбутися важких наслідків травми хребта. Але кожна маленька деталь їхньої історії свідчить сама за себе.

— Багато разів їздили в Саки у санаторій спинальніків. Там дуже хороші реабілітологи. Я — на процедури, а Таня — в кафе. Не каву пити, а посуд мити. Влаштувалася посудомийницею, щоб заробити якусь сотню гривень. Бо ж путівки за власні кошти купували, — згадує Валерій. — Я зумів звестися на ноги, бо мав на кого спертися...

— Чоловік у мене дуже наполегливий і працюючий. Як випишався з лікарні, щодня робив вправи, підтягувався на турніку, щоб не втрачати форми. Перші кроки зробив у реабілітаційному центрі у Львові, ми там тривало лікувалися, по два курси щороку, — переводить розмову на іншу тему пані Тетяна.

Валерій і Тетяна завжди пам'ятали слова обітниці: «Бути разом і в радості, і в горі».

ФОТО ОЛЕКСАНДРА ФІЛЮКА.

— Пам'ятаю, звели на ноги, а я їх не відчуваю, нижня частина тіла наче відсутня. Піт — градом. Після того пів доби спав, ніби важку роботу виконував. Але мусив старатися, щоб ходити, бо ж усе господарство на плечах Тані. Землі в оренду набрали, в хлівах — худоба, кінь. Бувало, сиджу і підказую, як Лиска запрягти, як картоплю від жуків кропити... А в самого аж пече всередині. Щоночі снілося, що ходжу...

Козаки на собі відчували важливість роботи реабілітологів. Шкодували, що на Волині справжнього центру реабілітації з відповідним обладнанням і кваліфікованими спеціалістами не було.

— Дуже важливо не прогати ані дня. І в Саках, і у Львові, і в Харкові, куди їздив на реабілітацію, бачив багатьох із такими травмами, як у мене. Дехто залишився у візках. Не всіх вчасно прооперували, не всім вистачило коштів і терпіння на реабілітаційні процедури. А я через три роки після операції все ж пішов. Хоч і з милицями, але сам, — продовжував Валерій,

вправно спускаючись східцями свого будинку.

Щоб поставити чоловіка на ноги, Тетяна і на заробітках у Польщі була, і з господарства завжди намагалася мати якусь гривню.

— Витрати були чималі, бо медикаменти дорогі. Але ні лікарі, ні медсестри в Луцьку не взяли від

“
Витрати були чималі, бо медикаменти дорогі. Але ні лікарі, ні медсестри в Луцьку не взяли від нас жодної копійки винагороди за свою працю.

нас жодної копійки винагороди за свою працю. Хто нарікає на наших медиків, нехай поїде до Львова, — хвалять волинських спеціалістів мої співрозмовники.

У їхній оселі гарно і затишно.

В усьому помітні й золоті руки господаря, і дбайлива вдача господині. Камін змурував Валерій, він, виявляється, і тепер з будь-якою роботою намагається справитися. Продали Лиска, купили трактор, щоб обробляти город. А взимку Валерій як не майстрував, то... вишивав.

— Тані з голкою сидіти нема часу, дитячі зошити увечері перевіряє. А я випадково за це діло взявся. Донька почала вишивати — і відклала. Думаю, давай я спробую. Почав класти хрестики — сподобалося. І з вивороту жодного вузлика не знайдете.

На стіні у світлиці — вишитий Валерієм образ Спасителя. Під ногами — килимочки, які чоловік в'яже не згірше, аніж визнані рукодільниці. А ще Козаки кохаються у квітах. Одну з кімнат свого просторого будинку перетворили на справжню оранжерею. Усе в їхньому сімейному гніздечку свідчить про гармонію в стосунках і вміння будувати життя на фундаменті віри, надії, любові. Тому й вдалося подружжю здолати недугу.

СИМПТОМ	COVID-19	Застуда (ГРВІ)	Грип
 Гарячка	Часто	Рідко	Характерна
 Кашель	Майже завжди, сухий	Інколи, помірний	Часто, зазвичай сухий
 Втома	Часто	Інколи	Характерна
 Задишка	Може бути	Ні	Ні
 Головний біль	Менш часто	Рідко	Часто
 Ломота в тілі	Менш часто	Інколи, помірна	Часто
 Біль у горлі	Менш часто	Часто	Інколи
 Озноб	Менш часто	Рідко	Часто
 Нежить або закладеність носа	Практично не буває	Часто	Інколи
 Чханьня	Не характерно	Часто	Інколи

Якщо ви визначили в себе будь-які симптоми COVID-19, негайно зверніться до сімейного лікаря!

Пам'ятайте: захисна маска не врятує під час поцілунку від коронавірусу

- **ВАЖЛИВО!** Тому краще стримати своє бажання. Щоб потім насолодитися цілунками сповна!

ЯК ПЕРЕДАЄТЬСЯ ВІРУС І ЯК МОЖНА ЗАРАЗИТИСЯ

- Наразі відомо, що новий коронавірус передається краплинним та контактним шляхами.

- Вірус не циркулює у повітрі. Він не здатний переміщатися на далекі відстані. Він є тільки в крапельках, які людина видихає під час кашлю чи чханьня. Відстань — це гарантія безпеки. Це фактор переривання епідемічного ланцюга. Тому заразитись неможливо навіть від інфікованої людини, якщо ви не перебуваєте

безпосередньо поруч із інфікованим (нагадуємо, дотримуйтеся дистанції 1,5–2 м).

- На поверхнях вірус може

Задоволення нема, а ризик є.

жити близько 3 годин. Тож важливо дезінфікувати поверхні, ручки дверей і т. д.

Тому головне: часто і ретельно мийте руки з милом чи обробляйте антисептичними засобами, уникайте тісного контакту з тими, хто має симптоми грипу чи застуди, і менше виходьте у людні місця!

Фото youtube.com.

Відпочинок осіннього дня усім сімейством на природі ще до розлуки з чоловіком і татом довжиною у пів року.

Фото з домашнього архіву родини Яримчунів.

«Найважче бачити сльози сина, чути від нього: «Коли тато приїде з війни?»»

● **НІХТО, КРІМ ТЕБЕ** Віталій і Тетяна Яримчуні живуть у Горохові, що на Волині. Обоє працюють у районному військкоматі, ростять двох синів. Про свою любов, яка привела їх під вінець, розповідають, як про дарунок долі, котрим дуже дорожать. Тим більше тепер, коли знають, що таке рахувати дні, години до зустрічі

Катерина ЗУБЧУК

«Я НЕ ВИБУДОВУВАВ ЯКОГОСЬ ІДЕАЛУ ДРУЖИНИ — ПРОСТО ЗАКОХАВСЯ У СВОЮ ТАНЮ, І ВОНА СТАЛА МОЇМ ІДЕАЛОМ»

Горохів — місто невеличке. Тут молоді люди якщо не в одній школі вчать, то на дискотеці можуть познайомитися. А як наші герої

зустрілися? Коли про це зайшла мова, жінка сказала:

— А ми з Віталієм у різні школи ходили, зате після 9 класу вибрали для подальшого навчання Горохівський сільськогосподарський технікум (зараз це коледж Львівського національного аграрного університету). Правда, тоді знали одне одного тільки заочно. Бачила цього симпатичного хлопця, стар-

шого від мене на два роки, але про почуття ще й мови не було.

Більше того — Таня навіть зустрічалася якийсь час із його другом, але, як зараз каже, то дитяче захоплення. Хоча чоловік і досі пам'ятає це, бо, говорить, звернув увагу на «класну дівчину». А познайомилися вони у кафе, коли Віталій уже в армії відслужив. Побачив Таню, яку знав візуально по технікуму, підійшов, розговорився, запропонував провести додому. Хоч із того вечора до весілля мине ще два роки.

— І, до речі, — пригадує Тетяна, — про наше одруження першою дізналася не я, а моя майбутня свекруха. Віталій якийсь прийшов додому і сказав, як потім мені розповідав: «Мам, я буду женитися». А Горохів — місто маленьке, новина швидко розлітається. І до мене дійшла. Перша думка: як же так, що я не знаю цього

Продовження на с. 10

У лютому одружувалися Яримчуні, а на душі у молодят була весна.

Початок на с. 9

(ясно, що розмова була в нас про спільне подальше життя, але офіційної пропозиції ще не чула)? А навздогін друга: мені 23 — чому б і ні, пора заміж.

Хотіли одружуватися ще у 2004-му, вже й заручини були, але захворів батько Тетяни і раптово помер. Весілля відклали, та все ж вирішили жити разом.

— Замінив мені Віталій, — каже жінка, — чоловіче плече, яким до цього був для мене тато. Прийшов він у зяті: мама моя, овдовівши, залишилася сама в трикімнатній квартирі, то й нам було де жити. А через рік, у лютому 2005-го, весілля справили, повінчалися. Такий подарунок, як зауважує подружжя, зробив Віталій на день свого на-

родження, яке відзначає 31 січня. По тому, з якою теплотою молоді люди згадують дату реєстрації шлюбу, таїнство вінчання і подальші вже спільні роки, можна судити: вони ніколи не пошкодували, що вирішили поєднати свої долі.

Мова зайшла про ідеал жінки — чи такою бачив, зокрема, свою половинку Віталій? І чоловік з приводу цього сказав:

— Я не вибудовував собі ніякого ідеалу. Просто закохався в свою Таню, і вона стала моїм ідеалом. Головним було, щоб я любив і мене любили. Щоб єднали нас взаєморозуміння, повага.

«НУ ЯК ЦЕ — ХЛОПЦІ ЙДУТЬ НА ВІЙНУ, А Я — НІ? НЕ МОЖУ ТАК...»

У подружжя Яримчунів усе в житті складалося добре.

У 2006-му народився їхній первісток Ігор. Ще через три роки в нього з'явився братик Ілля. А що Віталій — найкращий тато, як каже Тетяна, і вночі до синів вставав, коли маленькі були, то вона по-особливому відчувала радість материнства. Розповідаючи про стосунки Віталія з дітьми і колись, і тепер, жінка ледь втримується від сліз. І таке розчулення розумієш, коли знаєш, яке випробування випало на долю цієї сім'ї: розлука довжиною у пів року — стільки тривало відрядження чоловіка на Схід України.

Віталій ще з 2004-го працює в Горохівському районному військкоматі, але він був вільнонаймним держслужбовцем. Лише 2014-го, коли почалася війна, підписав

Вони ніколи не пошкодували, що вирішили поєднати свої долі.

контракт на службу у Збройних силах України. Тоді ж і Тетяну забрав сюди на роботу (до цього жінка, маючи спеціальність економіста, в магазині працювала, в лікарні). І ось тут, у військкоматі, вони бачили сльози батьків, дружин, які проводжали чоловіків, синів на війну. Це ж були вже і перші загиблі. Якраз Тетяні, котра відповідає за соціальну роботу, доводилося повідомляти рідним про їхнє горе.

— На обліку в мене всі учасники бойових дій, — розповідає жінка. — Знаю всіх, хто побував на Сході України, бачу їхні очі, душі, покалічені життя. Віталій не раз заводив мову про те, що теж хоче бути з бійцями в зоні АТО. «Ну як це — хлопці йдуть, а я — ні? Я так не можу», — такі слова, бувало, говорив. Не секрет, що йому доводилося чути від інших мобілізованих: мовляв, тобі добре — ти сидиш у військкоматі, а мене відправляеш, знаючи, що і смерть там можу зустріти. Працівники військкомату почергово майже всі побували на Сході України. Дійшла ця черга і до Віталія. Пів року служив він у роті охорони об'єднаного територіального управління військами «Північ».

— До речі, — каже Тетяна, — ніби й готувався Віталій до такого відрядження на війну, а сталося це дуже несподівано: на те, щоб зібрати чоловіка, мала дві години. Він того дня подався до Луцька

Фото з домашнього архіву родини Яримчунів.

Фото Катерини Зубчук.

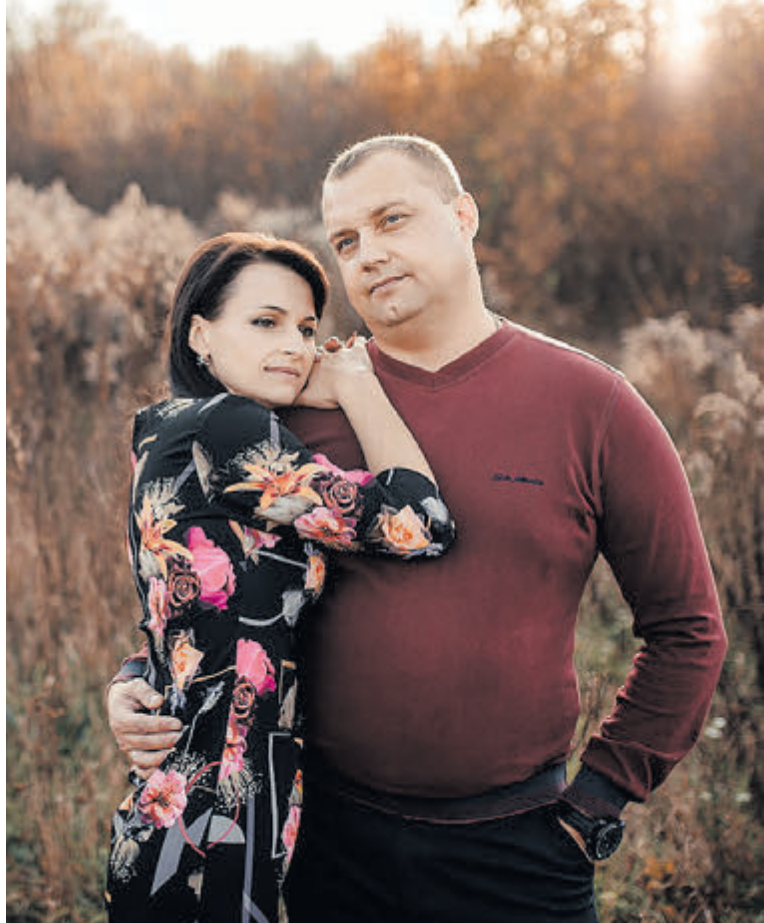

Фото з домашнього архіву родини Яримчунів.

Їхні почуття випробувані війною.

у госпіталь підлікуватися — були проблеми зі здоров'ям. І тут дзвінок від військового комісара району, який і сказав, що Віталій їде на Схід України. Може, це і на краще — не було часу на роздуми й довгі прощання.

«У ПЕРШИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ ПОВЕРНЕННЯ СКАЗАВ: «ЯК МЕНІ ЗВИКНУТИ ДО ТОГО ВАШОГО ЖИТТЯ?»

— Перший місяць, — пригадує жінка, — був дуже важкий. Якщо старший син відсутність батька сприймав із розумінням, то менший, якому лише 10, допитувався: «Куди тато поїхав? Коли він повернеться?» І це день у день повторювалося. Лягав і вставав зі сльозами на очах.

Тетяна при цих словах стримується, щоб не заплакати. Як і тоді, коли Віталій був на війні: не можна було показувати при дітях, як їй важко, бо це ще більше травмувало б їхню психіку. В розлуці виручав телефон. Не завжди чоловік був на зв'язку, а як подзвонить, почує його голос — значить живий, здоровий, і вже легше на душі.

— Бувало, доносилися в трубці якісь «не такі» звуки, — говорить жінка, — і тоді розуміла, що Віталій виїхав із постійного місця дислокації. А тим більш, коли він казав: «Не можу говорити». Як уже вернувся додому, то пояснив, що це були

поїздки на передову.

Слухаючи дружину, Віталій каже:

— На щастя, мені не довелося втрачати когось із бойових побратимів. Хоч і близько смерть ходила, але це все ж не 2014-й чи 2015-й.

І таке додав чоловік:

— Якщо хочеш побачити справжніх патріотів, порядних людей, то треба поїхати на війну. Є такі, котрі там від самого початку. Мали поранення, але підліковувалися й поверталися туди, де залишилися їхні побратими. Дехто і не хоче вертатися «на гражданку» — життя на війні затягує. Вдома — дружинам, матерям важче і морально, і фізично, бо самотужки все доводиться тягнути, якісь щоденні питання вирішувати і бути у тривозі за рідних людей. А там є наказ — і ти виконуєш його.

І сам Віталій, пригадує Тетяна, у той перший день, коли з'явився вдома, теж сказав: «Як мені звикнути до того вашого життя?» Як дружина, мама, котра переживає за свою жіночу долю, за синів, Тетяна дуже хоче вірити, що ця війна скоро закінчиться.

«ПІСЛЯ ПЕРЕЖИТОГО БАГАТО ЩО ПЕРЕОЦІНЮЄШ, ДОРОЖИШ ТИМ, ЩО МАЄШ»

20 листопада 2018-го Віталій поїхав на війну. А закінчилося це незвичайне відрядження рів-

но через пів року. За тиждень наперед Тетяна знала, коли чоловік повернеться. І коли він уже був у Луцьку (з Рівного їх забрав представник обласного військкомату), то вона взяла дітей і поїхала своєю машиною його зустрічати. Це було 20 травня 2019-го. Дорогою додому зупинилися, аби зробити на згадку знімки на дорогій землі — серед ріпаку, що якраз цвів жовтим килимом.

— Після такої розлуки, — говорить Тетяна, — багато що у своєму житті переоцінюєш, починаєш дорожити тим, що маєш. Повага до чоловіка по-особливому проявляється. Він і для мене, і для дітей — герой.

Віталій намагається спростувати ці слова: мовляв, ніякий я не герой. Але дружина залишається при своїй думці й каже:

— Чоловік і так був для мене ідеальним, а для синів — найкращим татом, а тепер усе це тільки підсилилося.

Віталій на продовження цього додає:

— Дружина виросла в моїх очах. Вона сама пів року тягнула сімейного воза — впоралася з дітьми, подарунком. Їй було важче, як мені. Це теж героїство...

Після розлуки ці молоді люди по-особливому цінують кожен разом прожитий день.

Фото ukr.media.

Ті подружжя, які зважилися ризикувати, зміцнили свої стосунки, стали щасливішими.

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

Науково доведено: на наш успіх суттєво впливає людина, з якою ми одружуємося

- **ХОЧЕТЕ – ВІРТЕ, ХОЧЕТЕ – ПЕРЕВІРТЕ** Виявляється, якщо людина має надійний тил, то незалежно від того, чоловік це чи жінка, вона сміливіше береться за виконання нових та важливих завдань

Учені переконують, що досягнення особи та її погляди на життя значною мірою визначаються людьми, якими вона себе оточує. А особливо тими, з ким створює сім'ю.

Так, за даними дослідників університету Карнегі Меллон, дружина і чоловік дуже впливають на прийняття рішень і допомагають або, навпаки, шкодять успіху одне одного.

Чоловік чи дружина, які відчувають надійну опору та підтримку, здатні на ризик та сміливі кроки. Учені досліджували такий результат у житті 163 подружніх пар. Їм запропонували виконати легке завдання або ж позмагатися за

“**Чоловік чи дружина, які відчувають надійну опору та підтримку, здатні на ризик та сміливі кроки.**”

складніше й одержати заохочувальний приз.

Усі розмови чоловіків і жінок записувалися, що й дало можливість підбити підсумки: за підтримки учасники експерименту бралися за складніші завдання, без неї – обирали легші.

Дослід продовжила розмова

з парами через деякий час після експерименту: ті подружжя, які зважилися ризикувати, зміцнили свої стосунки, стали щасливішими й більш успішними, аніж ті, котрі відмовилися від конкуренції.

За словами Брук Фінні, автора проєкту й професора психології, та підтримка, яку люди відчувають під час прийняття відповідальних рішень, визначальна і для них самих, і для людей, які їй надають.

Чимало знаменитостей також можуть слугувати підтвердженням результатів експерименту. Приміром, Beyonce і Jay-Z, Марк Цукерберг і Прісцила Чан, Мішель і Барак Обама – вони такі різні між собою, та всі зізнаються: успіху досягли лише завдяки своїй половинці.

Оточуйте себе тими людьми, які вас мотивують, надихають, роблять кращими й успішними. І будьте щасливі.

Джерело: tutkatamka.com.ua.

Фото з родинного архіву Івонни КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ.

Тепла україно-грузинська родина – так про них кажуть друзі, і Климпуші-Цинцадзе з цим радо погоджуються.

Іванна Климпуш–Цинцадзе: «Місце моєї сили — на порозі хати бабці та дідуся. Там струменить така любов!»

ОСОБИСТІТЬ Листи. В історії родини Івонни Климпуш–Цинцадзе вони посідають особливе місце. Коли під час розмови пані Іванна згадала про листування свого дідуся Дмитра, «ворога народу», з його коханою Лізою, писані ще до того, як вони побрались, її голос задрижав: «Він так ніжно до неї звертався: «Дорогенька моя Лізонько», «Панно Лізо»... Два роки тому я вперше побачила справу дідуся в архіві СБУ, і там були ті листи. Для мене це стало справжнім випробуванням із тремтінням рук та сльозами на очах...»

Василь УЛІЦЬКИЙ

Але є в Івонни Климпуш–Цинцадзе і власна історія любові, яка теж розпочиналася з листів. Історія любові, яка 20 років тому поєднала два відомі і навіть легендарні українські та грузинські роди. Він — Арчіл Цинцадзе — ветеран та герой війни Грузії за незалежність і територіальну ціліс-

ність, дипломат і військовий, нагороджений найвищою нагородою США для іноземних військових. Вона — активістка, яка протягом усієї своєї громадської та професійної діяльності робила все, аби Україна рухалась у бік Заходу, а ще — онука славного закарпатця Дмитра Климпуша — команданта «Карпатської Січі», котра у 1939 році збройно обороняла неза-

“ Два роки тому я вперше побачила справу дідуся в архіві СБУ, і там були ті листи. Для мене це стало справжнім випробуванням із тремтінням рук та сльозами на очах... ”

лежну Карпатську Україну. Зараз Іванна Климпуш–Цинцадзе — народний депутат від «Європейської солідарності», а до цього кілька років була віцепрем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Продовження на с. 14

Міцне гуцульське коріння Іванни Климпуш-Цинцадзе не дає схибити і в політиці.

volyn.com.ua

«Так ніхто не кохав»

Початок на с.13

Її ми знаємо як надзвичайно відповідального і патріотичного політика. А я після зустрічі з пані Іванною зробив ще й такий висновок: інакше й не могло бути, бо ця відповідальність та патріотизм мають потужне підґрунтя — Любов. До Чоловіка, Родини і Батьківщини.

«Я ПРЕДСТАВЛЯЛА УКРАЇНУ, ВІН — ГРУЗІЮ»

— З Арчілом ми познайомились у Швейцарії на конференції «Партнерство заради миру». Я представляла Україну, він — Грузію. Потім довго спілкувались за допомогою листів. Стосунки розвивались і міцніли завдяки листуванню...

Одружились ми у США, де Арчіл на той час працював у посольстві. Прожили у Штатах 5 років, там народилась перша донька. Потім на два з половиною роки оселились у Грузії, де з'явилась на світ друга наша дівчинка (*Соломії зараз 17 років, Меланії — 14. — Авт.*). Тоді переїхали в Україну — тут донечки уже не народжувались (*усміхається*). Трошки пожили по світу, тож зараз, як я жартую, мовою сімейного спілкування є

грузинсько-українсько-англійський суржик.

«СВЕКРУХА ТА СВЕКОР СПОКІЙНІ ЗА СВОГО СИНА, БО ВПЕВНЕНІ, ЩО ВІН ЖИВЕ У ЛЮБОВІ ТА ПОВАЗІ!»

— Чому вирішили осісти саме в Україні? Знаєте, я дуже хотіла повернутися додому. Мені не вистачало домівки. І я вдячна чоловікові, що коли з'явилась можливість працювати у посольстві в Києві, він погодився, хоч і посада була дещо нижчою. Вдячна йому за те,

Знаєте, людина, яка не любить своє рідне, не здатна полюбити і мати повагу до іншого.

що взяв таку відповідальність на себе і почав будувати кар'єру вже тут. До речі, грузинська традиція відрізняється від української: якщо в Україні дочка залишається з батьками, то в Грузії — старший син. Виходить, що тут у нас є порушення грузинської традиції. Але я скажу таку правду, що свекруха та свекор спокійні за свого сина, бо

впевнені: він живе у любові та повазі, у теплій родині.

«РІЗДВО ТА ВЕЛИКДЕНЬ УСЯ ГРУЗИНЬСЬКА РІДНЯ ЧОЛОВІКА СВЯТКУВАЛА З НАМИ — ПО-УКРАЇНСЬКИ!»

— Грузини — православні, я — греко-католичка, тому головні наші родинні свята збігаються, нема необхідності розриватися. Є, звісно, відмінності, але, знаєте, людина, яка не любить своє рідне, не здатна полюбити і мати повагу до іншого. Саме через те, що й у мене в родині, і в чоловіка виховувалась велика любов та повага до свого, ми із готовністю сприймаємо і цінуємо те, що приноситься з кожного боку.

...Коли готуємо різдвяний стіл, то використовуємо не тільки українські рецепти, а й грузинські, наприклад лобіо, тобто квасоллю, яку подаємо на стіл у такому приготуванні, як у Грузії. Або ще подобається салат з баклажанів із селерою. Свекруха навчила.

Знаєте, мої дівчата дуже люблять їздити в Грузію до дідуся та бабусі, до родини. Але вони відмовляються туди їхати на Різдво і Великдень, — через те, що наша українська традиція соковитіша, яскравіша. У Грузії не колядують,

Фото eurasiladaily.org.

Красива жінка з роду Климпушів, кілька поколінь якого відстоює українську ідею, продовжує справу предків, працюючи у парламенті.

не пишуть писанки, не несуть оці кошики барвисті освячувати. Печуть паски, але не такі, як на моїй Гуцульщині, — прикрашені пишними «ружами» і «косицями». Тож коли ми жили у Грузії, родина чоловіка усі свята відзначала у нас удома, — їм була цікава українська традиція!

У першому класі моєї київської школи вчителька запитала, які ми, радянські школярі, знаємо весняні свята, і я гордо тягнула руку й сказала, що знаю Великдень!..

А я в отому дусі українському зростала, хоч і народилась у Києві. Дуже добре пам'ятаю, як під час уроку в першому класі моєї київської школи вчителька запитала, які ми, радянські школярі, знаємо весняні свята, і я гордо тягнула руку й сказала, що знаю Великдень!.. Після цього мою маму викликали до школи. Ненька тоді попросила не говорити з однокласниками та друзями про Різдво та Великдень.

«ЩЕ 100 РОКІВ ТОМУ КЛИМПУШІ БОРОЛИСЯ ЗА НАШУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ»

— Усі канікули я проводила в бабусі Єлизавети у селищі Ясіня на Закарпатті, ходила і на Близницю — 18 кілометрів, і на Говерлу — 30 кілометрів від хати. Пишаюся, що мій тато (*Орест Климпуш — дипломат. — Авт.*) затягнув Ющенко на Говерлу, коли той ще, здається, працював у Нацбанку, і потім Ющенко настільки цим перейняв-

ся, що багато разів організовував вилазки на найвищу гору.

...Ми з бабусяю були дуже близькими. Вона розповідала про свого чоловіка Дмитра Климпуша (*брав активну участь у діяльності Гуцульської республіки у 1918–1919 роках та Карпатської України у 1939 році. — Авт.*), — про те, як його заарештували, як її примушували платити так звані куркульські податки, перед тим повністю забравши майно. Про те, що на горищі зберігались два мішки із дитячими теплими речами і з сухарями та копченою солониною. Щоб, коли прийдуть уночі забирати, то можна було вхопити із собою. Бабуся жила у страху, що її можуть вислати на Сибір услід за дідом. Тато згадував, як мама просила його з братом писати батькові листи у Сибір, просила розповідати йому все — чим займаються, з ким дружать... Це був такий складний зв'язок, бо існував тільки через листування.

Мій дідусь разом із братами Василем та Іваном (*вони теж були активними учасниками українського руху, а Василь Климпуш, як член Союму, голосував за незалежність Карпатської України 15 березня 1939 року. — Авт.*) був співвласником лісопильного заводу, а після повернення із Сибіру радянська влада примусила його йти працювати сторожем на той завод, де він колись був хазяїном. Таке додаткове психологічне приниження. Дід повернувся у 1956 році хворим — із цингою та туберкульозом, помер вже у 58-му. Швидко згорів, хоч був і наймолодшим із братів.

Продовження на с. 16

Рецепт гуцульської кулеші від Іванни Климпуш-Цинцадзе:

— Ця страва добра на сніданок. Щоб приготувати гуцульську кулешу, треба взяти воду, 1/4 частину кукурудзяного, дрібно меленого борошна і щіпку солі. Ще я одразу кладу трошки вершкового масла. Доводиться до кипіння і вариться 6–10 хвилин. Треба постійно помішувати, щоб не взялося грудками. Це кулеша. А що додати до неї — є варіанти. Можна подавати з холодним молоком. Або з яєчною, щедро засмаженою на вершковому маслі, щоб можна було полити. Або з маслом і бринзою.

Це смак мого дитинства. Розповідаю — і аж мені слина йде... Цей смак знають і мої діти.

Фото з архіву Арчила Цинцадзе.

Арчил Цинцадзе (в центрі) у 1992–1993 роках зі зброєю в руках відстоював цілісність Грузії.

«АРЧІЛ — НЕ ПРОСТО КОХАНИЙ, ВІН — ОДНОДУМЕЦЬ»

— Я вдячна чоловікові за те, що він підтримує мене у всіх тих справах, які я намагаюся робити для України. Якби він не підтримував, якби не взяв на себе частину піклування про доньок, якихось домашніх зобов'язань, то перебувати на тих роботах, на яких я працюю з 2014 року, було б просто неможливо. Арчил переймається свободою та незалежністю, відновленням територіальної цілісності України, як і я. Для нього це так само важливо і щодо Грузії. Ми тут абсолютні одностудці. Арчил — архітектор, був звичайною

“ Вважався зниклим безвісти, трохи згодом — загиблим. А потім Арчил... вінніс на собі пораненого бійця після 10 днів у тилу ворога, коли всі вважали, що він загинув.

цивільною і творчою людиною, але він пішов добровольцем на війну в Абхазію, закінчив її командиром батальйону.

Це насправді серйозні випробування. Він навіть вважався зниклим безвісти, трохи згодом —

загиблим. А потім Арчил... вінніс на собі пораненого бійця після 10 днів у тилу ворога, коли всі вважали, що він загинув. Тому нашу війну із Російською Федерацією він сприймає так само особистісно, в цьому сенсі нам легко розуміти одне одного.

Арчилу знадобились десятиліття, щоб почати говорити про війну. Ми вже 20 років одружені, і я бачила, як складно, як непросто він починав розповідати — буквально по крупинках — про війну. І тільки зараз став згадувати більше, бо його досвід зараз нам може стати в пригоді. Арчил був військовим аташе Грузії у Вашингтоні, удостоєний найвищої військової нагороди США, яку дають іноземним військовим. Тож йому є чим поділитися, і дещо вже було враховано українським Міністерством оборони (до зміни влади Арчил Цинцадзе був радником прем'єр-міністра України та міністра оборони України з питань оборонної реформи. — Авт.).

«Я НАЙСИЛЬНІША НА ЦЬОМУ ПОРОЗІ!»

— Де місце моєї сили, запитуйте? (усміхається). Є таке. Воно — на порозі хати бабці та дідуса у Ясінях. Коли тато з вуйком робили ремонт цієї оселі, а вона — стара, понад 100 років, і хотіли залити сходи бетоном (там були дерев'яні), я не дала. Бо там завжди любля сидіти бабуся. І коли я приїжджаю, то люблю сісти на цей поріг і дивитись на гори. Просто відчуваю, як там струменить сила. Любов до всього!

volyn.com.ua
«Так ніхто не кохав»

ЧИТАЙТЕ В ІНШОМУ НАШОМУ ВИДАННІ – МІСЯЧНИКУ

«ЧИТАНКА ДЛЯ ВСІХ»:

- захопиви життєві історії відомих людей;
- медичні консультації;
- поради для господарів і господинь;
- рецепти суперсмачних страв і сторінку для наймолодших «Мультяндія».

Запитуйте в листонош або в точках продажу газет. А ще краще — передплатити — і отримуйте вдома!

Передплатний індекс: 60780.

Підпишіться на наш **YouTube-канал**

Принцеса ніби прозріла: вона побачила Принца з іншого боку й усвідомила всю дурість своїх дій...

Фото zatyshok.net.ua.

Казка, яка навчить вас перестати бігати за непотрібним

ШПАРГАЛКА ДЛЯ ДВОХ Прекрасна Принцеса завжди вірила в ЛЮБОВ і була готова боротися за неї до кінця, бо це найголовніше у її житті та в її Королівстві!

sobiratelzvezd.com

«**Н**а війні всі засоби годяться», — була переконана вона і, дізнавшись, що Принц потрапив у безодню відчаю, самоаналізу та зарозумілості, вирішила будь-що врятувати бідолаху і своє щастя.

Хоча навіть Дракон, який охороняє цей скарб — Принца, ув'язненого в башті, вважає його рідкісним мудаком, а його кохання — нікчемним...

Але Принцеса — вперта натура, вона готова «у вогонь і в воду» за коханим, тому, взявши з власного арсеналу найкращий і найгостріший меч, осідлавши вороного коня, вирушає в дорогу. Мчить вона, значить, верхи, волосся розвівається, а в голові визріває докладний план із порятунку Його — Коханого Принца.

А наш сумний Принц безмежно любить... похвалу і захоплення. Щоправда, всіма силами це заперечує, та в душі сподівається і вірить, що його все-таки пошкодують і нарешті врятують, а Принцеса візьме вину за всі смертні гріхи на себе. Дуренький Принц...

Через багато випробувань довелося пройти нашій героїні: продиратися через Ліс Відчаю, перепливати Ріку Сліз, з Болота Розчарування вибиратися, навіть ледь Королівство

не віддала, натрапивши на трьох шарлатанів: Сліпоту, Мниму Вину та Навіяне Розчарування, битися з Драконом за серце Принца...

Довго билися вони в полі чистому, а Принц сидів у вежі, спостерігав за всім цим з віконця і їв попкорн, запиваючи віскарем та кокуючи дорогі цигарки і кальян.

Коли ти долала випробування за випробуванням, він просто спостерігав у віконце... Ну навіщо він тобі?!

Мерзенний Принц...

І ось під час перепочинку після чергового бою Дракон поцікавився у Принцеси:

— Слухай, Мала, а навіщо тобі цей Принц здався?

— Що значить «навіщо», я ж люблю його! — витираючи піт із чола, обурилася Принцеса.

— Та ти ж його зовсім не знаєш! Він, крім себе, нікого любити не здатен! Він безвідповідальний і безхарактерний. Це той, хто для тебе ані яблуко з дерева не зірве, ані твоє Королівство боронити не стане. Він не захистив тебе від жодних проблем і нападів. А коли ти долала випробування за випро-

буванням, він просто спостерігав у віконце... Ну навіщо він тобі?!

— Я люблю його і мушу боротися за нього... — мовила Принцеса вже без особливого запалу, бо мусила хоч подумки визнати правоту Дракона.

— Я тебе благаю! Ну, по-перше, що ж за Любов така, за яку треба боротися?! Любов — це коли все добровільно і за взаємною згодою. Її не треба вимоловувати, випрошувати, і битися за неї марно. Вона або є, або її немає. Решта — фікція і твоя хвора уява. По-друге, ти приглянься до цього свого Принца уважніше — крім розчарування, сумнівів у твоїй чесності й відданості, докорів і заниженої самооцінки, від нього нічого не дочекаєшся, а на героїство заради тебе чи твого Королівства він не здатен...

Принцеса ніби прозріла: вона побачила Принца з іншого боку й усвідомила всю дурість своїх дій...

— Ти маєш рацію, Драконе. Пробач... Може, десь перекусимо? Я так зголодніла і втомилася, — Принцеса кинула меч і попрямувала до свого коня.

— Та без проблем, Мала! Забирайся на мене — так буде швидше. Я тут знаю одне місце неподалік, де шеф-кухар готує прекрасні стейки!

Принцеса і Дракон полетіли разом вечеряти, а Принц так і залишився похмурим самозакоханим ідіотом.

Ось і казочці кінець, а хто читав — ...перестане гнатися за непотрібним і придумувати Любов там, де її немає, в самозакоханих людях.

«Ти відповідала, що батько твій – однолюб, бо любить тільки одну жінку на світі – доньку. А тут з'явилась я...»

Фото youtube.com.

Щасти тобі, Принцесо!

● **ЖИТТЄВА ДРАМА** «Я — щаслива людина!»
— провівши безсонну ніч і витримавши божевільний день на роботі, наплакавшись досхочу, повторюю собі ці слова знову й знову. Отже, ми прощаємося. Спокійно і тихо, без докорів і взаємних образ

Ольга СТАВСЬКА

Я — щаслива. Адже мені не доведеться проходити повз стрій похмурих облич твоїх родичів («Ну що він у ній знайшов?»), давати пояснення моїм зразковій тітці, в оселі якої зустріла тебе вперше (мені було б важко пояснити їй, що так часом буває і що я полюбила тебе справді, а не за посаду з додатком «генеральний»). Та найбільше я радію тому, що мені не доведеться зустрічатися з тією казковою Принцесою — гарненькою і трохи вередливою, яку я бачила тільки на фото, — твоєю маленькою дівчинкою. Кожен буде йти в житті своїм шляхом. Може,

твоя дівчинка стане щасливішою від самотності старіючого батька...

Я навіть написала листа тобі, Принцесо. Хоч ніколи не відправлю його. Ти не здогадуєшся про моє існування. Але я є. Я з'явилася в житті твого батька два роки тому, хоча, здається, знала його завжди. Хто я така? Я та, хто ввижається тобі в нічних кошмарах дитинства. Я знаю, як ти одного разу плакала: «Татку, золотенький татку, мені снилася зла мачуха! Не одружуйся, татку! Ми завжди будемо жити тільки вдвох!» Минуло стільки років, ти виросла, а батько постарів, і все-таки з'явилася я — зла мачуха з твоїх снів. Або

просто жінка, яка любить твого батька. Тобі двадцять, Принцесо, мені — сорок, твоєму батькові — шістдесят. У юних свої правила гри, у нас, дорослих, — свої. Тебе ніхто не відмовляв, не ставив умов, коли ти в дев'ятнадцять вискочила заміж. Батько хотів, щоб ти була щасливою в шлюбі, і влаштував вам гучне весілля. Твоє життя було спокійне і чітко визначене: інститут, престижна робота — всі двері широко відчинені для доньки «генерального». А коли ти народила маленького синочка, щастю двох закоханих у тебе чоловіків не було меж. Стали забуватися нічні кошмари, пов'язані з розлученням і від'їздом матері, плітки, пересуди сусідів. Треба віддати тобі належне, Принцесо, ти з гідністю пройшла через усе це. І дотепер у тебе є, хоч і далеко, мама, зайнята своїми проблемами і новою сім'єю, та батько, який був, є і завжди буде поруч. За ці довгі роки жодна жіночка постать не маячила на обрії вашого життя. Ти звично відповідала на запитання знайомих і подруг, що батько твій — однолюб, бо любить тільки одну жінку на світі. Звичайно, тією єди-

ною була ти, Принцесо. І тут з'явилась я... Повір, я не плела хитромудрі сіті, щоб зловити в них твого татка, як необережну дичину. Це відрядження до Києва було давно заплановане, як і наступний переїзд, нова столична посада. Нас зводила сама Доля. Я їхала до тітки, а твій батько, як виявилось згодом, — до свого давнього, ще інститутського приятеля. Незнайомі між собою, не змовляючись, ми просто опинилися в одному місці в один і той же час. Я ще долала останні сходинки, а твій батько вже натискав кнопку дзвінка знайомої мені квартири.

Нас довго і прискіпливо оглядали й розпитували, нарешті зрозумівши, що ми прийшли не разом. Інститутський приятель виявився чоловіком моєї тітки. За кавою і розмовами непомітно пролетів час. А коли ми поверталися, незнайомий мені вчора, розумний, серйозний, поважний чоловік, автор багатьох наукових

Я — зла мачуха з твоїх снів. Або просто жінка, яка любить твого батька. Тобі двадцять, Принцесо, мені — сорок, твоєму батькові — шістдесят.

праць, учасник міжнародних конференцій ...цілував мене в ліфті, як легковажний хлопчисько. А я (і це було найнеймовірніше) танула від його поцілунків і обіймала його сиву голову. Тебе, Принцесо, мабуть, цікавить, звідки я з'явилася і як посміла?.. Я теж виростала гордою одиначкою, виплекана добрими, щирими серцями моїх батьків. Вони раділи моїм успіхам і хвилювалися за мої невдачі. Хоча, здається, особливих клопотів зі мною не мали. Відмінниця в школі, слава і гордість факультету у виші, перспективна робота на заздрість усім подругам, вдале заміжжя, красень-чоловік. Життя було щасливе і безхмарне. Але...

Так було до того дня, до тієї скорботної дати, коли на руїнах моєї сім'ї я раптом залишилася молодою вдовою. Здавалося, це і моє життя закінчилося, і весь світ постав переді мною в чорних барвах. Я збирала себе по шматочках, повільно піднімалася з колін,

відроджувалася з попелу — пташка Фенікс із перебитими долею крильми. Зрозуміти мене може лише той, хто сам багато страждав, падав і знову піднімався на життєвій дорозі. Час притупив біль і загоїв рани, але відтоді я не посміхалася. Здавалося, так буде завжди. Твоєму батькові, Принцесо, вдалося те, чого не змогли зробити ні час, ні лікарі, ні найкращі антидепресанти. Я стала помічати небо і сонце, тихо радіти життю і навіть заглядати у люстерко. І сталося диво: я бачила там сяючі очі на пів обличчя й усмішку щасливої жінки. Твій батько, Принцесо, зумів переконати мене в тому, що життя не закінчується в сорок років, а світ — дивовижний і прекрасний.

А потім мені наснився той страшний сон. Так, Принцесо, в дорослих теж бувають свої кошмари. Нібито я піднімаюся, як завжди, на другий поверх, а на сходах праворуч і ліворуч стоять ваші родичі і знайомі. Кожен, показуючи на мене, звинувачує в чомусь. «Це вона винна!» — кричать усі хором. Я не бачу рідного обличчя і навіть не знаю, що відбувається. Може, справді щось жахливе трапилось через мене? Вся кам'янію від думки, що непоправне сталося з ним. Саме через мою любов, через наші таємні побачення. Раптом чую розмову про два метри землі на Байковому, дико кричу — і прокидаюся, вся в сльозах, зі зболілою душею.

Тоді я вперше пішла від твого

батька. Тобто намагалася піти. Ми витримали рівно місяць. А потім він примчав до мене додому на інший кінець міста. І я не змогла зачинити перед ним двері. Здається, цей нічний кошмар вперше примусив мене реально подивитися на наші стосунки. Хто я твоєму батькові й за яким правом знаходжуся поруч? А якщо насправді з ним щось трапиться? Адже йому вже шістдесят... Хто повірить, що я бачу в ньому найперше самотнього чоловіка, а не високу посаду, яка забирає його в мене майже цілком? Цю правду знаємо лише ми — я і твій батько. На людському суді її не буде — лише пересуди, і домисли, і купи кинутого каміння.

Я не хочу, щоб людська жорстокість зачепила тебе, Принцесо. І тому я йду. Повертаю тобі, люба дівчинко, найдорожче, що є у мене в житті. Ми могли б бути дружною сім'єю — дві жінки, які люблять одного чоловіка. Здається, цьому не судилося збутися. Але я — щаслива! Щастя моє — гірке і солоне, я радію, що сон мій — неправда, що коханий чоловік живий і здоровий. Ми й далі житимемо в одному місті, нам світитиме одне сонце, над нами голубітиме одне небо. Будь-коли можна набрати знайомий номер телефону і почути рідний хрипливатий голос.

Звичайно, я не зроблю цього. Хай ніщо не бентежить вашого спокою. Щастя тобі, Принцесо!

м. Київ.

«Повертаю тобі, люба дівчинко, найдорожче, що є у мене в житті».

Фото promum.com.

А моя дружина
відпочивала
в Африці!

Хлопці! Пам'ятайте: якщо ви як справжній чоловік не ночуєте вдома, то звільняйте місце для ночівлі іншому справжньому чоловікові.

Карикатура з сайту minfin.com.ua.

Як стати коханкою академіка

● **І СМІХ І ГРІХ** Історія трапилася за радянських часів. Звичайний санаторій Академії наук у Трускавці, заповнений співробітниками середньої руки. Процедури, прогулянки, післяобідній сон — загалом нудьга страшна

хвора людина. За ним потрібен постійний догляд, до того ж він повинен дотримуватися суворої дієти, це все не кожна жінка витримає».

“ **Молода спокусниця тільки засміялася — невже не зрозуміло, що на зарплату академіка можна організувати прекрасний платний догляд.**

Ніна САВЧИНА,
intermarium.com.ua

І тут поповзли чутки: повинен приїхати академік! Подія. І справді якось одного дня допитливі співробітниці побачили, як підїхала новенька «волга», з якої вийшов солідний сивочолий чоловік. Симпатичний.

За ним дріботіла непримітна літня жіночка — дружина. Пара поселилася в санаторії і стала відпочивати та лікуватися. Дружина знаменитості постійно метушилася навколо чоловіка, піклувалася. Той приймав усі турботи із прихильністю.

А в їдальні посадили їх поруч із молодою красивою жінкою. Дама кілька днів вивчала обстановку.

Оцінила — і пішла в атаку. Адже академік — це ж такий шанс, та й навіщо йому поруч така сіренька бабуся?

І поступово (панночка була грамотна і підступна) почав зав'язуватися курортний роман. Уже вони і гуляють разом, і на лавочках сидять, і... Одне слово, любов не на жарт.

І коли все стало очевидним, дружина не витримала і пішла з'ясовувати стосунки із загарбницею. Дуже ввічливо поцікавилася: «Скажіть, будь ласка, навіщо вам мій чоловік?».

У відповідь — купа тріскучих та пафосних фраз про кохання, свободу, долю та несподівану зустріч. Літня жінка не вгамувалася: «Але ж знаєте, він дуже

Молода спокусниця тільки засміялася — невже не зрозуміло, що на зарплату академіка можна організувати прекрасний платний догляд, зовсім не обов'язково при цьому перетворюватися на таку замучену турботами істоту, як її співрозмовниця.

Літня пані кілька секунд здивовано дивилася на нахабну молодицю, потім спокійно повідомила: «Розумію. Але справа в тому, що академік — це я».

Кораблик із твоїх долонь

● **ДЛЯ ДУШІ** Він складав руки човником, вона ховала у них своє обличчя. Пливла в тім кораблику у невідомість. Його теплі долоні були для неї океаном кохання, який починався з його погляду і не мав кінця-краю...

Ольга ЧОРНА

У голубій неосяжності небес зітхали їхні ангели. Вони ж не чули...

Почуття писали поему, чисту, як сповідь. Мрії сходили квітами. Закоханими милувався старий втомлений світ. І чепурився, коли вони спішили на побачення, аби посидіти поруч, послухати їхній шепіт і забути про все...

Доля сумно дивилась на них. А вони називали її щасливою...

– Ти завжди будеш моєю весною, – казав він і цілував її волосся золотисто-пшеничного кольору. – Лише не втечи...

– А ти – моїм стиглим сонцем. Я люблю тепло, – жартувала вона.

Час зупинився в задумі. Він знав: їхні почуття обернуться в

холодний спомин.

...Незнайомку, яка вкрала його серце і їхнє кохання, він зустрів випадково. Вона увірвалася в його життя, наче буря. Він шаленів від її відвертості, безтурботності, зваби. І каявся перед тією, яка не стала його вічною весною:

– Життя і кохання – непередбачувані. Сповнені випадковостей. Прости...

Вечір ховав її сльози. Його зізнання стало для неї болем. Нічого не сказала. Пішла назавжди...

...Минули роки. Звабливця-буря полетіла в обійми іншого. А в його спогади повертається недолюблена весна. Про неї нагадує зоряна ніч, жовта пелюстка запаленої свічі і її слова: «Я попливу в кораблику твоїх долонь...»

Життя і кохання – непередбачувані. Сповнені випадковостей. Прости...

Анекдоти

:)):):))

На годиннику 23.02. Чоловік стоїть перед дзеркалом у костюмі та краватці, чепуриться. Дружина цікавиться:

– Колю, а ти куди це зібрався?

– На риболовлю, Люсю, на риболовлю! – відповідає з олімпійським спокоєм.

Дружина мовчки пішла в кімнату і через 20 хвилин, коли чоловік уже взявся за дверну ручку, повернулася звідти шикарна, з макіяжем, у вечірній сукні з оголеними плечима. Благовірний здивовано:

– Люсю, сонечко, а куди це ти серед ночі, та ще й у такому вигляді?

– До мами в село... картоплю садити! – відказала незворушно.

:)):):))

— Із моїм в'яном абсолютно неможливо жити!

— То подавай на розлучення!

— Ще чого! Він мені життя спаскудив, а я його маю ошчасливити?!

:)):):))

– Тату, ти темряви боїшся?

– Ні, звичайно.

– А якщо вночі випадково розкриєшся, можеш потім сам накритися і в ковдрі не заплутатися?

– Можу.

– А страшні сни тобі не сняться?

– Та ніби ні...

– Ну от і подумай, тату: хто з нас двох повинен з мамою спати?

:)):):))

Одеса. Привоз. Розмовляють дві жінки.

— Розо Марківно, я чула, що ви таки одружили свого Додика! Ну і як вам невістка?

— А що я вам могу сказати... Таки вища освіта, смачно готує, має хорошу роботу, акуратна, шиє, в'яже... Загалом гадюка гадюкою!

ПІДКАЗКА: ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРДІ З С. 26

			М	І	М	О	З	А		Р	Е	П		
			Е	Е		І		Є	Г	Е	Р			
Б	Р	Е	К	С	Т	О	Н		В	О	Б	Л	А	
	І		С	А	Р		А	Н	Г	А	Р			
Х	О	Т	И	Н		І		Е	И					
	Н		К	Г		О	Д	И	Н	А	К			
Р	І	Ш	А	Р		А			Ц					
І	Е		І					О	П	Е	Р	А		
Н	О	В	І	Я		Е	М	І	Т	Е	Н	Т		
А		Ч				С	О	К	О	Л	О	В	А	
К	Н	Е	С	Е	Т		Л		А	Н	У	Ф		
	Е	Н	А		Е	Ф	Е	К	Т		Н	Д	І	
В	О	К	З	А	Л		Р		Е	Р		С		
О	Н	О								С	О	Ф	І	Т
Т			А		М					З	О	Н	А	
С	П	А	Р	Т	А	К		Л	О	М	П	О	Ш	
О			Ш	А	Х	И	Н	Я		А		К	К	
Н	А	Д	И	Р	Т	Е	К	А	Р				И	
						Н	А	В	А	Р			И	
						Н		Й	О	Д			Н	

Фото pinterest.com.

Гадаєте, пісне — не смачне? Ще й яке апетитне!

● **ПАЛЬЧИКИ ОБЛИЖЕШ!** Приготуйте страви за поданими нижче рецептами — і переконайтеся: навіть без м'яса, яєць, масла та молока можна нагодувати родину незвичайними, різноманітними і ситними наїдками

КАПУСТА ПО-СЕЛЯНСЬКИ

фото youtube.com

Інгредієнти: на 1 кг свіжої капусти — 1 л води, 3 ст. л. цукру, 4 ст. л. оцту, 2 ч. л. солі, 1 головка часнику, 2 ст. л. зерен гірчиці (або французьку із зернятками, 4 ст. л. олії (запашної), чорний перець горошком.

Приготування. Капустину розрізати на 4 частини, скласти в пакет для запікання, зав'язати і запекти в духовці при 150 °С протягом 40–50 хвилин. У воду для маринаду всипати сіль, цукор, кілька горошин перцю, закип'ятити, влити оцет і відразу зняти з вогню. Охолодити. Теплу печену капусту

нарізати шматочками, залити маринадом і залишити на 2 доби. Головку часнику почистити, подрібнити, змішати з гірчицею та олією. Капусту відцідити від маринаду і змішати із заправкою (можна все скласти в лоточок, закрити кришкою і кілька разів струсити). Настоявати ще добу.

ШВИДКИЙ САЛАТ З ОСЕЛЕДЦЕМ

фото shefkuhar.com.ua

Інгредієнти: 250 г філе маринованого оселедця, 1 перець болгарський, по 200 г вареної білої та червоної квасолі, 40 г зеленої цибулі, сіль та перець — до смаку, 2 ст. л. соняшникової олії, листя салату і зелень для оздоблення.

Приготування. Нарізати оселедець дрібними шматочками, викласти у зручну для вимішування ємність. Перець почистити й порізати кубиками такими ж завбільшки, як і шматочки оселедця, зсипати в миску. Додати білу й червону квасолю, посічену зелену цибулю. Заправити все олією та перцем, за потреби посолити, вимішати. Для подачі на стіл викласти гіркою на тарілку чи блюдо і прикрасити зеленню.

ГОЛУБЦІ З ГРЕЧКОЮ ТА ГРИБАМИ

фото depro.ua

Інгредієнти: 1 капуста, 1 скл. гречки, 1 цибулина, 1 морквина,

0,5 скл. сушених грибів, сіль, перець чорний мелений, олія соняшникова, олія лляна.

Приготування. Капусту проварити в кип'ятку 7–8 хвилин, розібрати на листя, вирізати потовщені прожилки. Цибулю покраяти кубиками і підсмажити на олії до напівготовності, всипати потерту моркву і тушкувати до готовності. Гриби попередньо вимочити, зварити і змолоти, додати підсмажену цибулю і моркву, змішати все це з вареною гречкою, посолити і поперчити. Охолоджене листя начинити фаршем, загорнути рулетиком і сховати бічні краї всередину. Скласти голубці в каструлю, дно якої встелити залишками капусти. Залити кип'ятком із сіллю і варити 30–35 хвилин. Подавати, поливши лляною олією або кетчупом.

ГОЛУБЦІ З ТЕРТОЮ КАРТОПЛЕЮ

Інгредієнти: 1 велика головка капусти, 8–10 картоплин, 1–2 цибулини, 5 ст. л. манки, сіль та спеції — за смаком.

Приготування. Пропарити в підсоленому окропі капусту, розібрати її на листки, зрізати товсті прожилки. Картоплю почистити, помити і натерти на середній тертці, рідину не зціджувати. У невеличкій каструльці зварити манку на 0,5 л окропу. Вкинути гарячу кашу до тертої картоплі (саме завдяки цьому начинка буде м'якою і пухкою), підсмажену цибулю, сіль, перець. Начинка виходить дещо рідкувата, але при варінні в голубцях швидко стягується. Дно широкої каструлі встелити капустяним листям. Начиняти підготовлені листки картопляним фаршем, загортати і щільно складати голубці в каструлю, не наповнюючи її до самого верху, аби при варінні рідина не вихлюпувалась. Залити гарячою підсоленою водою і варити близько години після закипання на спокійному вогні. Перед подачею на стіл голубці підсмажити з цибулею. Смакуватиме ця страва і з грибною підливою, і з підсмаженими півкільцями цибулі.

САЛАТ «ЗЕЛЕНИЙ» З ГОРІХОВИМ СОУСОМ

Інгредієнти: 300 г савойської капусти, 2 свіжі огірки, 1 корінь селери, 1–2 зубчики часнику, 1/3 скл. очищених волоських горіхів, оливкова олія.

Приготування. Капусту тонко нашаткувати, підсолити, перем'яти руками. Огірки нарізати соломкою, змішати з капустою. Селеру почистити, потерти на крупній тертці, додати в салат, перемішати і поставити в холод на годину, за цей час огірок пустить сік. Горіхи підсушити в духовці, а потім подрібнити їх у блендері, додати пропущений через прес часник, перетерти, потроху доливаючи олію. Перед подачею заправити салат соусом з горіхів і перемішати, дати настоятися 15–25 хвилин.

КАРТОПЛЯ З ЧАСНИКОВИМ СОУСОМ

Інгредієнти: 5–6 картоплин, великий пучок кропу, 2 зубочки часнику, приправа до картоплі, 3–4 ст. л. пісного майонезу, 3 ст. л. олії.

Приготування. Відібрати бульбу без пошкоджень, дуже ретельно вимити, нарізати шматочками разом зі шкіркою і скласти в миску. Полити олією, посипати приправою. Солити не треба, якщо у складі приправи є сіль. Усе ретельно перемішати, застелити деко пергаментом, розігріти духовку до 200°C. Викласти картоплю на бляшку і запікати впродовж 40–45 хвилин. Тим часом у глибоку тарілку налити майонез, додати розтертий часник та дрібно посичений кріп і добре вимішати. Подавати до столу на блюді, помістивши посередині соус, а навколо — картоплю. Зверху бульбу можна посипати подрібненою зеленню.

ТУШКОВАНА КАПУСТА З КВАСОЛЕЮ

Інгредієнти: 1 скл. квасолі, 1 скл. квашеної капусти, 2 цибулини, 1 морквина, 2–3 зубці часнику, томатний сік, олія, 2 ст. л. борошна, спеції.

Приготування. Зваріть склянку квасолі. Дрібно наріжте цибулю, натріть моркву. На сковорідці обсмажте цибулю та моркву до напівготовності, додайте борошно й добре вимішайте. Долийте трішки відвару з квасолі й ще раз вимішайте. Всипте капусту та квасолю, посоліть, перемішайте і залийте томатним соком. Тушкуйте, періодично помішуючи. Наприкінці готування додайте розтертий із сіллю часник.

ПІСНІ ПШОНЯНІ КОТЛЕТИ

Інгредієнти: 0,5 скл. пшона, 1 цибулина середньої величини, 1 велика морквина, 200 г печериць, 2 ст. л. борошна, зелень, сіль, мелений перець — за смаком.

Приготування. Пшоно добре промити, залити водою (1,5 склянки), довести до кипіння. Як тільки закипить, злити воду (щоб забрати гіркоту). Знову залити такою ж кількістю води, посолити, зварити до готовності й трохи охолодити. Підсмажити порізану кубиками цибулю, натерту на великій тертці моркву, покраяні пластинками гриби. Перекрутити через м'ясорубку смажені гриби з цибулею і морквою, додати пшоняну кашу, посолити і поперчити за смаком, всипати борошно, добре перемішати. Змочуючи руки холодною водою, сформувати котлети. Обкачати їх у панірувальних сухарях або в борошні і смажити на сковороді до золотистої скоринки з обох боків.

Няня для холостяка

● НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ

Початок на с. 28

Ольга ЧОРНА

Манірна дівчина не хотіла, аби її коханий підпрацював офіціантом. Для неї це було непрестижно. Павло послухав, роботу залишив. Матері пояснив: через науку...

Алісиним батькам не подобався її вибір. Не з їхнього кола.

– У того твого... багато бідних родичів? – запитала матір.

– Та ні. Павло – єдиний син. З найближчих свояків – лише рідний дядько.

Тим часом Алісин батько «пробив» Павла через знайомого викладача.

– Хлопець тямущий, – розповів той. – Якщо йому допомогти, може зробити кар'єру. Він, я б сказав, найкращий на курсі.

– Хоч це тішить...

І все ж батьки відмовляли Алісу від її вибору. Але марно...

...Олеся з нечисленною родиною почувалася на весіллі некомфортно. Вона не брала участі в підготовці до забави. Та й заможні свати самі профінансували весілля. Вона хотіла допомогти чим могла. Але ті сказали: нічого не треба. Самі спроможні влаштувати єдиній доньці забаву. Через це також почувалася чужою на весіллі рідного сина.

– Не наше то свято, сестро, – прошепотів Олесин брат. – Ми тут нікому не цікаві. Зайві. Навіть Павло нас сторониться.

– Що ти таке кажеш, Михайле? Павлові не до нас.

– Може, й не до нас. Але ти його мати. І взагалі міг би хоч навчання закінчити. Останній курс, а в нього женячка.

...Молоді оселилися в новій квартирі. Це був весільний подарунок Алісиних батьків. Роботу Павло отримав після закінчення навчання в одній із хороших компаній. За протекції тестя.

Олеся запрошувала Павла з Алісою на свої пиріжки-тортики. Кулінарія їй вдавалася.

– Мамо, яка випічка? Аліса на дієті, – виправдовувався син.

– Павле, ти так рідко навідуєш-

**Мамо, як не соромно?!
У твої роки?! Аліса,
до речі, вагітна. Хто
буде дитину бавити?
У неї фірма. Вона не
зможе...**

ся до мене, наче не в одному місті живемо.

– Робота, мамо, робота. Мушу старатися. Зарекомендувати себе.

...Олеся почало поколювати біля серця. Такого раніше не було. Усе списала на втому.

– Хочу трохи відмовитися від репетиторства, – сказала Павлові. – Відпочити. Лікар рекомендує.

– Я... ми не зможемо допомогти грішми, якщо... Тобто... Ні,

можливо, зможемо, але не зараз. Гроші пустили в бізнес. Я розповідав тобі, що Аліса вирішила...

– Та я ж нічого не прошу, – розгублено перебила сина. – Просто сказала...

...Святослав, колишній одногрупник, був закоханий в Олеся. Навіть освідчився їй колись. Тільки дівчині було байдуже до непоказного скромного студента, який після занять поспішав додому – до хворої лежачої матері. Й був за нянюку для молодшої сестри. Святослав не відвідував студентських вечірок, тусовок. І був зовсім не модним. Олеся не бачила його відтоді, як закінчили виш.

– Привіт, Олесю, – статний незнайомець усміхався так, наче знає її все життя.

– Доброго дня. А ви хто?

– Не впізнала?.. Святослав. Одногрупник.

– Боже мій! Ти змінився. Такий

Вони обоє звикли до цього спілкування. І врешті Святослав освідчився Олесі.

імпазантний. Як твої справи? Де працюєш? Як живеш?

– Ось так посеред дороги тобі все розповідати? – пожартував. – Ходімо на каву.

Святославова мати давно померла. А тоді ніхто на їхньому курсі не знав, що батько хлопця залишив сім'ю майже одразу, коли занедужала дружина. Славко був у дев'ятому класі. Сестра – в п'ятому.

– Навчився сам давати всьому раду. До речі, я гарно куховарю.

– Чому ти ніколи про це не розповідав?

– Навіщо? Аби пошкодували?

З цивільною дружиною в Святославового батька не склалося. Згодом виїхав за кордон. Там жили його близькі родичі.

– Батько був інженером. І добре тямив у ремонті машин. У нього розвалюхи могли їздити. Це пригодилося. Спочатку за кордоном працював на господаря, потім відкрив свою справу. І через деякий час, коли вже не стало мами, приїхав до нас.

Перепросити. Це було нелегко, але ми з сестрою простили. А я «перевчився» з історика на бізнесмена. Навіть не знав, що маю до цього хист. Батько допоміг фінансово. Тепер у нас із сестрою своя справа. Живемо в столиці. Тут квартири не продали. Це пам'ять про маму. Приїжджаємо, коли випадає нагода.

Сину, що з тобою трапилось? Колись ти був зовсім іншим. Добрим.

Сестра заміжня. А я – підтоптаний холостяк. А ти як живеш, Олесю?

– Вийшла заміж після закінчення навчання. Через рік народила сина. А невдовзі розлучилася з чоловіком. Закрутив роман з іншою. Спробувала стати щасливою вдруге. Не повіриш: обранець зрадив мене... зі своєю

колишньою дружиною. Працюю в школі. У сина своя сім'я.

...Святослав відтоді почав частіше навідуватися до рідного міста. Зустрічався з Олесєю. І мало не щодня телефонував їй. Вони обоє звикли до цього спілкування. І врешті він освідчився Олесі.

– Нам уже по п'ятдесят. Люди говоритимуть...

– Не відвертайся від мене вдруге. І взагалі врятуй холостяка, – пожартував.

...Коли Олеся розповіла синові, що збирається заміж за Святослава, того наче оса вжалила:

– Мамо, як не соромно?! У твої роки?! Аліса, до речі, вагітна. Хто буде дитину бавити? У неї фірма. Вона не зможе...

– Я й не знала про вагітність. Ви вже вирішили, що я буду за няню?

– Ну... так. Алісині батьки також це підтримують. Якщо когось найняти, треба платити. І це буде чужа людина.

– Ні, сину, я буду за нянюку для холостяка.

– Що???

– Жартую. До речі, переберуся жити до столиці. В нього там чудова квартира. І ще: ми збираємось у подорож. Я ніде не була, не бачила світу, хоча роками розповідаю дітям про різні країни, події... Хіба я не маю права бути щасливою?

– У твоєму віці нормальні матері дбають про щастя дітей і внуків, а не любов крутять.

– Сину, що з тобою трапилось? Колись ти був зовсім іншим. Добрим.

– Як каже Аліса, добро в гаманець не покладеш.

Павло гримнув дверима.

...Зателефонував Святослав.

– Маю ідею щодо подорожі. Як тобі Греція? Акрополь, Парфенон, храм Зевса... Я був у цій країні. Фантастично... Олесю, чому ти мовчиш? Образилася, що не порадився з тобою? Якщо не подобається, оберемо інший маршрут. Просто я подумав, що тобі, як історик, це буде цікаво. І ще це романтично.

– Я не мовчу, – мовила крізь сльози. – Я...

– Ти хвилюєшся? Плачеш... Щось сталося?

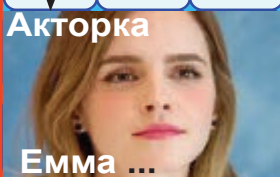
– Ні, просто я приміряю щастя і... забула, де поклала свій капелюшок. Купила колись, думала, на море з сином поїдемо. Гарненький такий, світлий. У Греції треба капелюшок. Там багато сонця...

Фото pinterest.com.

РОЗУМОВА АТАКА

					Штат в Індії	Напрямок у музиці			
		Основна одиниця довжини	Ім'я української письменниці Тулуб		Американська співачка Тоні ...				Працівник лісництва
Річка в Грузії	Арабська республіка		Гараж для літака					Граф в Англії	Невелика каспійська риба
			Місто в Чернівецькій області	Єдиний син у батьків	Український актор ... Єфремов	Розчин фарб, горюча рідина			
Французький актор, комік П'єр ...	Автор твору «Назар Стодоля»		Кілограм						
				Іспанський	Одна з найбільших річок Ефіопії	Поеднання вправ йоги, балету	Рід мавп		
	Роман Панаса Мирного	Сусід США		напій	Сорт печива				Музично-драматичний твір
Інертний газ	Струнний, щипковий муз. інструмент	Українська телеведуча Оксана ...							Установа, що здійснює емісію
				Парламент Ізраїлю	Бог неба у вавилонян			Вулкан Сальвадору Санта...	
Однорічна олійна рослина		Річка у Франції					Науковий дослідний інститут		
				Сильне враження	Столиця Саудівської Аравії ...-Ріяд		Фізична особа підприємця	Театральна освітлювальна апаратура	
		Гора в Японії	Будинок залізничної станції	Держава					
Відомий гладіатор	Міра довжини	Українська телеведуча Лідія ...			в Азії	Смуга між якимись межами			
					Італійський актор Франко ...				
	Точка небесної сфери, протилежна зеніту					Порода собак Дружина шаха	Кримінальний кодекс		
			Автор роману «Правда і кривда»				Метод фізіотерапії ...-терапія	Православний монах	
Акторка						Відчуття страху	Декоративна та ефіролійна рослина		
	Зиск, прибуток (жарг.)	Хімічний елемент							
Емма ...									

Склав пан Андрій.

«Так ніхто не кохав»

volyn.com.ua

ТАК НІХТО НЕ КОХАВ

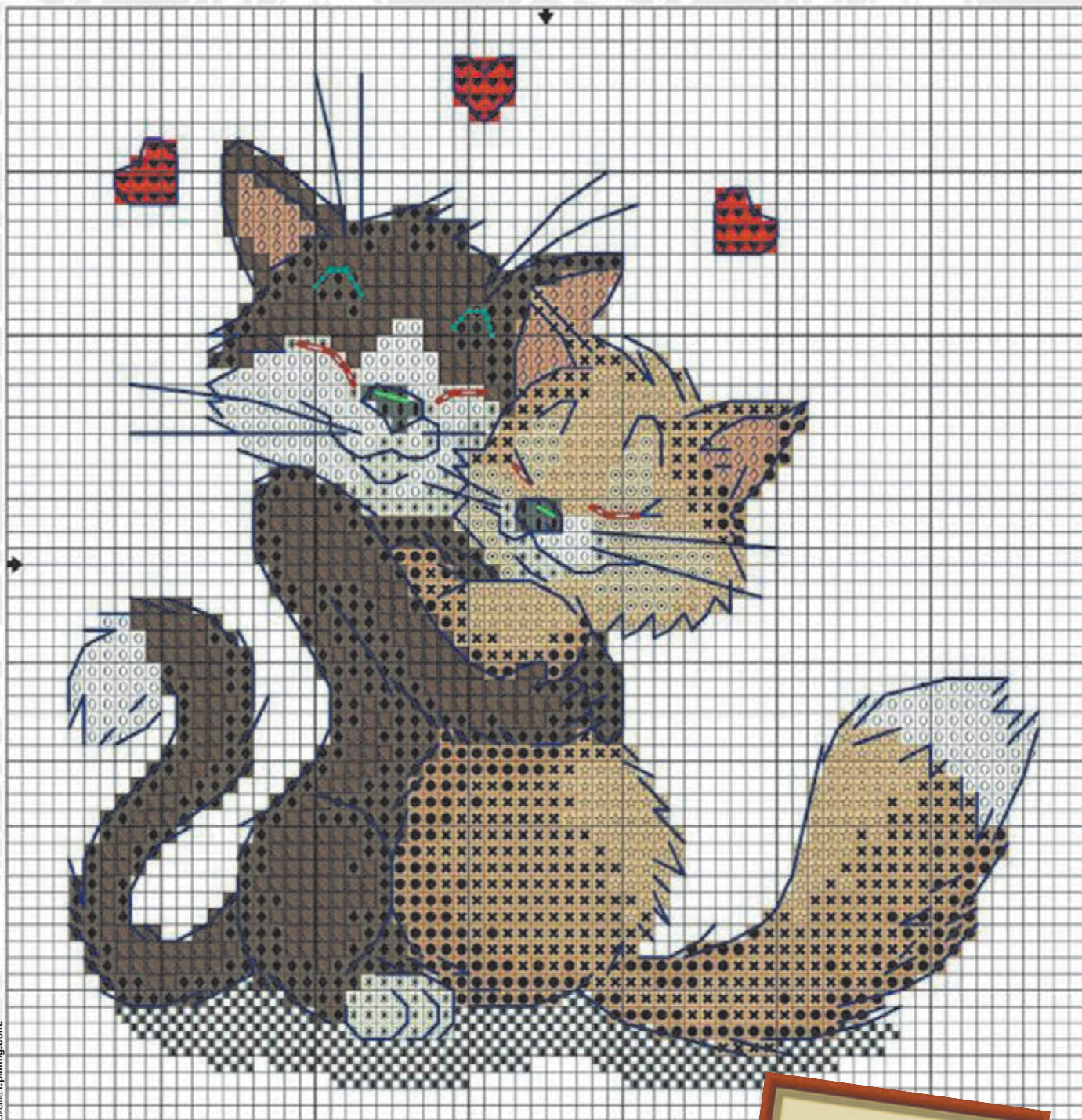
Місячник
«Так ніхто не кохав»
www.volyn.com.ua

Засновник: Товариство з обмеженою відповідальністю «Газета «Волинь»
Головний редактор і відповідальний за випуск ЗГОРАНЕЦЬ Олександр Олександрович
Зареєстрована 31 серпня 2018 року.
Набрана і зверстана в комп'ютерному центрі ТзОВ «Газета «Волинь»
Адреса редакції і видавця:
43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13

E-mail: takvolyn@gmail.com, reklama.volyn@gmail.com
Телефонуйте: у прийнятно - (0332) 72-38-94, з питань реклами - (0332)77-07-70, приватних оголошень - (0332)72-39-32, розловсюдження - (0332)72-38-94.
ТзОВ «Газета «Волинь» п/р UA2030344000002600805520122
КБ «ПриватБанк», МФО 303440 ЄДРПОУ 02471695

Друк офсетний. Обсяг – 28 сторінок формату А-4
Передплатний індекс: **60779**
Регістраційний номер Серія КВ №23543-13383Р
Віддруковано: ТОВ «Видавничий Дім «Високий Замок», м. Львів, вул. Героїв УПА, 65
Тел.: (032) 2349007
Тираж **8700** Замовлення № **96**

● ЧАРІВНА ГОЛКА

«Поспішав до киці кіт на вечорниці...»

Фото gallery.ru.

А в іншому нашому виданні — тижневику з телепрограмою **«ЦІКАВА ГАЗЕТА НА ВИХІДНІ»** — схема вишивки друкується щотижня. *Передплатіть і займайтеся улюбленою справою!*
Передплатні індекси «Цікавої газети на вихідні»:
 для Волині — 60304, для Рівненщини — 60312, для інших регіонів України — 60307.

«Просто я приміряю щастя...»

Фото pinterest.com.

Няня для холостяка

● **НА ПОВОРОТАХ ДОЛІ** «Будь скульптором своїх мрій», – прочитала Олеся побажання на обгортці мініатюрної плитки шоколаду. Сумно усміхнулася. Подумала: вже пізно щось витесувати з надщерблених уламків її життя. Її двічі зрадили. Ні, тричі. Втретє – син

Ольга ЧОРНА

Кажуть, сини – найвідданіші чоловіки. Олеся думала так само. Павло після того, як від них пішов батько, а потім і вітчим виявився негідником, всіляко підтримував матір. Навіть навчився готувати, аби його найкраща у світі мама хоч трішки була щасливою. І вона раділа. Хвалила синову кулінарію, навіть, якщо страва була пересолена або дивного смаку.

Павло мріяв стати архітектором. – Я хочу зводити будинки, в яких буде багато сонця і щастя, – казав. – Не думала, що ти романтик. А взагалі архітектура – це прагматизм, розрахунок. Геометрія, а не поезія. – Мамо, в геометрії не тільки гострі кути. Є ще й еліпс, коло... – Все, здаюся, романтику-архітекторе... – Аби допомогти синові з навчанням у виші, їй довелося за-

йматися підробітками. Викладала історію в школі. Тепер додалося репетиторство.

Хлопець підпрацьовував офіціантом. Олеся сином гордилася...

Аліса з'явилася в житті Павла, коли той навчався на передостан-

Кажуть, сини – найвідданіші чоловіки. Олеся думала так само.

ньому курсі. Донька викладача з іншого вишу. Позналилися на спільній студентській вечірці. На юнака «западала» не одна дівчина. Високий. Симпатичний. Жартували: йому б у кіно зніматися. А в нього навчання, робота... Не було часу на побачення бігати. Але Аліса таки розбила хлопцеві серце.

Продовження на с. 24–25

«Так ніхто не кохав» volyn.com.ua

У номері — ще одна життєва драма:

«ПРИНЦЕСО, РЕВНУЙ, Я — ЗЛА МАЧУХА З ТВОЇХ СНІВ, БО ПОКОХАЛА ТВОГО ТАТА»

с. 18–19

СПОДОБАЛОСЬ? ТОДІ ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ «ТАК НІХТО НЕ КОХАВ» (ІНДЕКС — 60779)!